

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1995-1996

5 DECEMBER 1995

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 1996**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften
uitgebracht door mevrouw Mieke Van Hecke
aan de Commissie voor Financiën en Begroting**

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Johan Sauwens.

Vaste leden : mevrouw Brigitte Grouwels, de heren Marc Olivier, Herman Suykerbuyk, John Taylor, mevrouw Mieke Van Hecke ;

de heren André Denys, Jaak Gabriels, Francis Vermeiren ;

de heren Gilbert Bossuyt, Freddy De Vilder, mevrouw Lydia Maximus ;

de heren Filip Dewinter, Joris Van Hauthem ;

de heer Johan Sauwens ;

de heer Jos Geysels.

Plaatsvervangers :

de heren Leo Delcroix, Johan De Roo, mevrouw Mia De Schampelaere, de heren Bart Vandendriessche, Johan Weyts ;

de heren Ward Beysen, Patrick Lachaert, Didier Ramoudt ;

de heren Johnny Goos, René Swinnen, Peter Vanvelthoven ;

de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh ;

mevrouw Vera Dua.

Zie :

15 (BZ 1995)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nrs. 2 tot 9 : Amendementen
- Nr. 10-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting
- Nr. 10-B : Verslag namens het Advies- en Overlegcomité voor Brussel en Vlaams Brabant
- Nr. 10-C : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
- Nr. 10-D : Verslag namens de Commissie voor Cultuur en Sport
- Nr. 10-E : Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud
- Nr. 10-F : Verslag namens de Commissie voor Mediabeleid
- Nr. 10-G : Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid
- Nr. 10-H : Verslag namens de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer

Zie ook :

12 (BZ 1995)

- Nr. 1 : Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

13 (BZ 1995)

- Nr. 1 : Toelichtingen

16 (BZ 1995)

- Nr. 1 : Administratieve begroting
- Nr. 2 : Wijzigingen van de administratieve begroting

17 (1995-1996)

- Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

DAMES EN HEREN,

Uw Commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften onderzocht op 21 en 23 november 1995 de haar toegewezen gedeelten van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1996.

Concreet gaat het hierbij om bevoegdheden van minister-president Luc Van den Brande (deel 1: staatshervorming), minister-vice-president Luc Van den Bossche (deel 2: ambtenarenzaken) en minister Anne Van Asbroeck (deel 3: gelijkheidskansenbeleid).

DEEL 1 : STAATSHERVORMING

I. INLEIDING DOOR DE HEER LUC VAN DEN BRANDE, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING

Minister-president Luc Van den Brande verklaart dat programma 11.30 – staatshervorming (krediet: 1 miljoen frank) tot doel heeft de nodige studies en onderzoeken te kunnen verrichten op het vlak van de staatshervorming. Mede op basis van een onderzoek dat al verricht is, wordt zo een verdieping en vooruitgang van het debat mogelijk.

Minister-president Luc Van den Brande geeft tenslotte volgende toelichting over de voorbereiding van de verdere staatshervorming.

Na vier staatshervormingen en na het Sint-Michielsakkoord beschikt Vlaanderen over een zeer ruime autonomie. Het beschikt over belangrijke budgetten, instrumenten en mankracht om een krachtig beleid te voeren.

Daarom is en blijft de concrete invulling van het beleid de eerste zorg van de Vlaamse regering. Het is haar ambitie om op het terrein en aan het loket te bewijzen dat zij een betere service levert.

Daarnaast is het ook zaak om te evalueren en om te zien hoe het verder kan.

De voorzitter van deze commissie heeft er in de openingsvergadering terecht op gewezen dat de staatshervorming een dynamisch proces is.

De staatshervorming is nog lang niet af.

Zo is het duidelijk dat Vlaanderen en Wallonië in een aantal opzichten verder uit elkaar groeien, al blijven we als burens veel gemeen hebben. Zowel op het vlak van verkeersveiligheid als op het vlak van de beperking van het aantal medici is de heersende opvatting anders in Noord dan in Zuid.

Recent vergelijkend onderzoek heeft onder meer bevestigd dat Wallonië verhoudingsgewijs meer ambtenaren telt, terwijl Vlaanderen meer prioriteit geeft aan het sociaal-cultureel beleid en inzonderheid aan de sector van de gezondheidszorg.

Vlaanderen en Wallonië verschillen zo veel dat het beleid van de federale overheid in een aantal domeinen niet optimaal kan werken. Beide deelstaten hebben hier een gelijklopend belang.

De huidige bevoegdheidsverdeling moet ook om andere redenen worden geëvalueerd.

Nog te vaak vormt de bijzondere wet een hinderpaal om te komen tot een coherente en performante beleidsvoering. Een te versnipperde bevoegdheidsverdeling leidt niet alleen tot bevoegdheidsconflicten, maar beperkt tevens de beleidsvrijheid van zowel de federale overheid als van de deelgebieden.

Het is een fundamentele democratische vereiste dat wanneer een overheid bevoegd is voor een bepaald domein, zij over de nodige beleidsvrijheid en beleidsinstrumenten beschikt.

Daarbij mag de fiscaliteit en de parafiscaliteit niet worden vergeten.

Een aantal van deze problemen kunnen in zekere mate worden ondervangen door aangepaste multilaterale of bilaterale samenwerkingsvormen. Asymmetrische afspraken tussen de federale overheid en de deelstaten moeten hierbij mogelijk zijn. Maar samenwerkingsakkoorden hebben als belangrijk nadeel dat zij de parlementaire inspraak beperken.

We moeten dus de huidige bevoegdheidsverdeling op systematische wijze aan een kritisch onderzoek onderwerpen, om te komen tot meer coherente bevoegdheidspakketten.

In haar Septemберverklaring heeft de Vlaamse regering over acht concrete punten een inleidende nota aangekondigd. De Vlaamse regering zal zich niet tot deze punten beperken.

In meerdere beleidsbrieven (statistiek ; wetenschap en technologie ; binnenlandse aangelegenheden) wordt de huidige bevoegdheidsverdeling in vraag gesteld om te komen tot meer transparante en homogene bevoegdheden. Zo wordt de volledige communautarisering gevraagd van de wetenschappelijke onderzoeksprogramma's die de federale overheid nu uitvoert.

Om een goed overzicht te krijgen van de problemen die zich regelmatig op het terrein voordoen, heb ik het initiatief genomen voor een uitgebreide bevraging van het ministerie en de Vlaamse openbare instellingen.

Vanuit haar dagdagelijkse ervaring met de huidige bevoegdheidsverdeling onderzoekt de administratie de vorming van meer homogene bevoegdheidspakketten en gaat zij na waar een overdracht van aansluitende bevoegdheden zich opdringt of de betrokkenheid van Vlaanderen groter moet worden.

Het gevraagde onderzoek bevat dus:

1. een analyse van de huidige bevoegdheidsverdeling en praktische gevolgen ervan, met vermelding van de domeinen waar de bevoegdheidsverdeling incoherent of dysfunctioneel is, met aanduiding van de knelpunten ;

2. geargumenteerde voorstellen om beleidstaken of -middelen van de federale overheid naar de Vlaamse overheid te verschuiven (of omgekeerd), wanneer daardoor een meer samenhangend, beter bestuur mogelijk is.

De administratie had een dergelijke oefening al in 1992 gemaakt, vóór het Sint-Michielsakkoord. Een actualisatie van dit onderzoek was uiteraard nodig om na te gaan waar er hic et nunc nog problemen zijn ingevolge heterogeniteit van de bevoegdheidsverdeling.

De problematiek van de sociale zekerheid is een belangrijk aandachtspunt. Hierbij zal de optie om het niet-arbeidsgebundene te communautariseren, verder worden uitgewerkt.

Uiteraard zal bij de bevraging van de huidige staatsstructuur niet enkel ingegaan worden op de herschikking van be-

voegdheden om te komen tot meer homogene bevoegdheids-pakketten.

De nodige aandacht moet ook gaan naar een aantal Vlaamse bekommernissen, zoals de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde, de doortrekking van het territorialiteitsbeginsel, de vrijwaring van de positie van de Brusselse Vlamingen, en de problematiek van de ongerechtvaardigde transfers.

Minister-president Luc Van den Brande wil er echter voor pleiten dat het Vlaams Parlement ook standpunt zou innemen over andere onvolkomenheden in de actuele federale staatsstructuur die bezwaarlijk te rijmen zijn met de logica van een (con)federale staat.

Enkele aandachtspunten zijn:

- versterken van de betrokkenheid van de Gemeenschappen bij de besluitvorming op federaal niveau ;
- verruiming van de constitutionele autonomie ;
- het betrekken van de Gemeenschappen bij de samenstelling van de hoogste rechtscolleges ;
- het doortrekken van de (con)federale optie naar een aantal federale instellingen toe. Zo dienen de nationale wetenschappelijke instellingen te worden omgebouwd tot confederale instellingen.

De Vlaamse regering bereidt een globale oriënterende nota voor inzake de wenselijke verdere ontwikkeling van de staatsstructuur. Hierin zal de verdere institutionele evolutie naar een volwaardig (con)federaal model worden geschetst vanuit het standpunt van een ruimere financiële en fiscale responsabilisering en een maximale autonomie binnen het kader van een EMU.

Deze nota zal volgens planning tegen eind december worden ingediend bij het Vlaams Parlement.

II BESPREKING

Mevrouw Mia De Schamphelaere vraagt voor welke precieze studie(s) het krediet van 1 miljoen frank is bestemd.

De heer John Taylor vraagt meer verduidelijking over het overeenstemmende krediet in de begroting 1995.

Minister-president Luc Van den Brande verklaart dat hij de voorzorg heeft genomen om een krediet van 1 miljoen frank in te schrijven. Dit is verantwoord in het kader van de staatshervorming. Het krediet heeft een preventief karakter en zal worden gebruikt als de noodzaak blijkt. Ten behoeve van het verslag zal minister-president Luc Van den Brande laten nagaan wat het aanwendingspercentage en de besteding van het krediet 1995 waren. Bepaalde uitgaven van 1995 konden worden aangerekend op de begroting 1994.

Misschien kunnen onderzoeken die in het kader van de commissie zouden worden beslist op het krediet worden aangerekend.

Met betrekking tot de toelichting van de minister-president merkt de heer Johan Sauwens op dat de toelichting van de minister-president aansluit bij zijn openingstoespraak in de commissie.

Mevrouw Mia De Schamphelaere verklaart verheugd te zijn met de door de minister-president aangekondigde nota.

Mevrouw Lydia Maximus bepleit meer duidelijkheid over de staatshervorming ten opzichte van de burger. De 'mannen en vrouwen' moeten de staatshervorming kunnen zien en beleven. Dit is een onmiddellijke nuttigheidsvoorwaarde. Men moet duidelijk maken wat men gaat doen. Er zijn inderdaad culturele verschillen tussen Vlaanderen en Wallonië. In Wallonië worden bijvoorbeeld meer bejaarden in huis opgenomen. In Vlaanderen is er een meer beredeneerde aanpak. Men moet dus krijtlijnen trekken. Wat men doet, moet herkenbaar zijn.

Minister-president Luc Van den Brande merkt op dat de naamgeving alleen soms al verwarrend is. In dit verband verwijst hij naar het 'VCGT' dat voor veel mensen als onbegrijpelijk overkomt. In de praktijk stelt men vast dat men soms niet beschikt over de nodige instrumenten om op te treden.

III. STEMMINGEN

Het gedeelte staatshervorming van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1996 wordt bij indicatieve stemming eenparig aangenomen met 8 stemmen.

Met dezelfde stemuitslag verklaart de commissie dat het gedeelte staatshervorming uit de administratieve begroting in overeenstemming is met de inhoud en de doelstellingen van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting.

DEEL 2 : AMBTENARENZAKEN

I. INLEIDING DOOR DE HEER LUC VAN DEN BOSSCHE, MINISTER-VICE-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS EN AMBTENARENZAKEN

Toen enkele weken geleden de tweede aanpassing van de begroting voor het jaar 1995 werd besproken heeft minister-vice-president Luc Van den Bossche de belofte gedaan om bij de bespreking van de begroting 1996 een verduidelijking te geven over de dienst met afzonderlijk beheer voor de schoonmaak.

De minister-vice-president wenst nu deze belofte na te komen. Overigens biedt dit de gelegenheid om de oprichting en de werkwijze van deze dienst te kaderen in het bredere geheel van beleidsopties en aan gang zijnde veranderingsprocessen binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Dienst met afzonderlijk beheer Schoonmaak

Oprichting en doelstelling

De principiële beslissing tot oprichting van een dienst met afzonderlijk beheer (DAB) voor de schoonmaakfunctie werd door de Vlaamse regering genomen op 8 juni 1994. De oprichting zelf is gebeurd bij artikel 48 van het decreet van 21 december 1994 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995.

Bij haar principiële beslissing hechtte de Vlaamse regering tevens haar goedkeuring aan het afsluiten van een managementovereenkomst tussen de DAB en een externe manager.

De bedoeling was hierbij niet de schoonmaakactiviteiten volledig uit te besteden aan één of meerdere schoonmaakbedrijven: het ministerie behoudt zijn eigen onderhoudspersoneel maar doet voor de organisatie van de schoonmaakactiviteiten een beroep op een gespecialiseerd bedrijf.

Het bijzonder bestek voor toezicht, opleiding, optimalisatie en organisatie van de werkzaamheden van het schoonmaakpersoneel werd op 19 oktober 1994 door de Vlaamse regering goedgekeurd.

Op 5 april 1995 besliste de Vlaamse regering haar goedkeuring te hechten aan de gunning van voornoemde opdracht aan de firma ISS Servisystem Belgium NV.

De overeenkomst tussen de firma ISS en de DAB, startte op 1 augustus 1995 en werd afgesloten voor een periode van drie jaar.

De opdracht van de externe manager bestaat erin de schoonmaakactiviteiten dusdanig te organiseren dat er op een meer efficiënte wijze gewerkt wordt en hieruit een besparing op de personeelskosten voortvloeit.

Deze besparingsdoelstelling is overigens duidelijk omschreven, zowel qua omvang als qua timing: 30 percent op de loonmassa van het onderhoudspersoneel in dienst op 1 augustus 1995 (aanvangsdatum van het contract), en te bereiken op 31 januari 1998 (zes maanden vóór het verlopen van het contract).

De loonmassa van 1 augustus 1995 waarop de besparing wordt berekend, is vastgesteld op 182.404.501 frank. Dit is niet de loonlast van alle naar de DAB overgehevelde personeelsleden, maar enkel van dié groep waarop een besparing mogelijk is. Het personeel dat tewerkgesteld is in de provinciale gouvernementen is hierin namelijk niet begrepen, evenmin als de personeelsleden die wel een onderhoudscontract bleken te hebben, maar in feite andere taken uitvoeren. Voor deze laatsten zullen vanaf 1996 het beheer én het eerder overgehevelde krediet van 38,6 miljoen frank terug worden onttrokken aan de DAB en zal een aangepast contract worden opgemaakt.

De besparing moet dus op 31 januari 1998 of 6 maanden vóór de beëindiging van de overeenkomst 30 percent van 182,4 miljoen frank bedragen, ofwel 54,7 miljoen frank op kruissnelheid.

Ten gevolge van deze resultaatsverbintenis zal het benodigde krediet de volgende jaren dan ook structureel dalen.

Werking – stand van zaken

Onmiddellijk na de aanstelling van de externe manager werd een studieronde van de gebouwen aangevat waarbij de aanwezige schoonma(a)k(st)ers werden ingelicht over de te verwachten veranderingen en werden geïnterviewd met betrekking tot hun werksituatie en attitude, en waarbij hun werkomgeving in kaart werd gebracht, rekening houdende met vloersoorten, bezettingsgraad, specifieke omstandigheden, enzovoort.

Einde oktober 1995 zijn reeds 125 mensen geïnterviewd, hoofdzakelijk van de gebouwen uit de regio Brussel, maar ook uit de regio's Hasselt, Oostende, Brugge, Gent en Oudenaarde.

De schoonmaak wordt eerst in de gebouwen van de regio Brussel gereorganiseerd. Op 6 november 1995 werd gestart met de reorganisatie van de schoonmaak in het Markiesgebouw. Begin december 1995 komt het WTC-gebouw aan de beurt. In de loop van januari 1996 volgt het Boudewijngebouw. In deze maanden wordt ook in de kleinere gebouwen van de regio Brussel gereorganiseerd.

In het voorjaar van 1996 wordt dan werk gemaakt van de buitendiensten en zal een nieuwe studieronde worden georganiseerd.

Het is de bedoeling het werk rechtvaardig te verdelen. Iedereen zal een werkplanning moeten volgen en zal kunnen beschikken over aangepaste produkten, materieel en machines.

Om de nieuwe werkmethoden aan te leren wordt een driedaagse basisopleiding "professionele schoonmaaktechnieken" ingericht. Einde oktober 1995 hadden reeds 71 schoonma(a)k(st)ers dergelijke opleiding gevolgd. Tegen midden december 1995 zullen vermoedelijk 120 schoonma(a)k(st)ers opgeleid zijn. Tevens zullen de inspectrices van ISS zorgen voor een constante begeleiding in de gereorganiseerde gebouwen.

Begroting

De aan de DAB toe te kennen dotatie moest beperkt blijven tot het geheel van de middelen die in het verleden op de respectieve basisallocaties van het bestaansmiddelenprogramma 99.1 werden uitgegeven voor schoonmaakactiviteiten. Er werd geen bijkomend krediet toegekend voor de kostprijs van de managementovereenkomst en de voorziene meerkost aan werkingsuitgaven, aangezien deze gefinancierd dienen te worden via een rendementsverhoging van de schoonmaakactiviteiten, waardoor de loonlast kan worden gedrukt.

In de dotatie voor 1995 was 253 miljoen frank begrepen voor de budgettaire last van de in totaal 414 personeelsleden met een schoonmaakcontract die in januari 1995 overgeheveld werden naar de DAB.

Op 1 augustus 1995, datum waarop het managementcontract van start ging, bevatte het personeelsbestand van de DAB nog 406 personen, namelijk:

- 13 vastbenoemde schoonma(a)k(st)ers waarvan 1 in loopbaanonderbreking ;
- 296 contractuele schoonma(a)k(st)ers waarvan 16 in loopbaanonderbreking ;
- 46 contractuele schoonma(a)k(st)ers in de provinciale gouvernementen ;
- 51 personen met een contract van schoonma(a)k(st)er maar belast met andere taken ; 2 hiervan waren in loopbaanonderbreking.

Ter gelegenheid van de begroting 1996 worden de kredieten ten bedrage van 38.600.000 frank voor de 51 personen met andere dan schoonmaaktaken terug overgebracht naar basisallocatie 11.03 van het bestaansmiddelenprogramma 99.1. Zoals al vermeld zullen de contracten van deze personeelsleden moeten worden aangepast om ze in overeenstemming te brengen met hun eigenlijke functie. De schoonma(a)k(st)ers van de provinciale gouvernementen blijven personeelsleden van de DAB, hoewel zij voorlopig niet worden betrokken in de reorganisatie en er voorlopig niet bespaard kan worden op hun loonkost.

Naast de 253 miljoen frank personeelslasten werd in de dotatie voor 1995 ook 74,7 miljoen frank opgenomen voor werkingsuitgaven die voorheen werden gedragen door de administratie logistiek van het ministerie:

permanent uitbestede onderhoudscontracten	63,2
occasionele onderhoudsopdrachten	2,0
huur materialen	0,3
aankoop onderhoudsprodukten	4,0
werkkledij	2,0
aankoop machines	1,2
interimaire arbeidskrachten	2,0
(wanneer een DAB-personeelslid wegens bijvoorbeeld ziekte afwezig is, kan de firma ISS haar eigen personeel inzetten om de onderhoudstaken over te nemen)	
totaal	74,7

De dotatie voor personeels- en werkingsuitgaven samen bedroeg in 1995 dus 327,7 miljoen frank. Door de krediether-schikking voor de personeelsleden die de facto geen schoonmaakfunctie uitoefenen en na aanpassing aan de inflatie is de dotatie voor 1996 vastgesteld op 290,1 miljoen frank.

Het is evident dat deze middelen door de DAB worden aangewend voor dezelfde doeleinden als vroeger op de basisallocaties van oorsprong gebeurde: personeelslasten enerzijds en de hierboven vermelde werkingskosten anderzijds. Wel zijn een aantal rechtstreekse aankopen, bijvoorbeeld van onderhoudsmachines, vervangen door werkingsuitgaven aan de gespecialiseerde firma die overeenkomstig het contract instaat voor het ter beschikking stellen van de benodigde materialen. Het voordeel hiervan is dat er geen eigen marktprospectie dient te gebeuren, terwijl anderzijds toch de garantie bestaat altijd te kunnen beschikken over de meest moderne, goed onderhouden en kwaliteitsvolle produkten.

Hoewel vanaf 1 augustus 1995, dus gedurende 5 maanden, een vergoeding aan de externe manager dient te worden betaald zonder dat hiervoor extra kredieten werden toegekend, wordt over het begrotingsjaar 1995 toch een positief saldo verwacht. Dit vloeit voort enerzijds uit een al gerealiseerde vermindering van het personeelsaantal, anderzijds uit het feit dat bepaalde werkingskosten, zoals permanente onderhoudscontracten met een aanvangsdatum in 1994 maar een looptijd tot in 1995, nog in belangrijke mate aangerekend konden en dienden te worden op het begrotingsjaar 1994. Dit saldo kan overgedragen worden naar en gebruikt worden in 1996.

Bepaling van kerntaken

De oprichting van een DAB voor de schoonmaakfunctie en het contract met een extern manager waren geen op zichzelf staande ad hoc-beslissingen die gericht zouden zijn op de afbouw van een bepaalde functie binnen het ministerie, maar kaderden in een globaal beleid dat afgestemd is op een verhoging van de efficiëntie en een verbetering van de dienstverlening, ook deze gericht op de interne klanten binnen het ministerie.

Een van de elementen uit dit beleid is de vraagstelling naar de kerntaken: wat zijn de hoofdtaken van het ministerie ?

welke functies kunnen eventueel beter verzorgd worden door of in samenwerking met externe firma's ?

Deze vraagstelling naar de kerntaken heeft aan de basis gelegen van de uitbesteding van het onderhoudsmanagement aan een ter zake gespecialiseerd bedrijf dat vertrouwd is met de markt en met de aard en de kwaliteit van de erop aangeboden producten, dat ervaring heeft in de organisatie van onderhoudsactiviteiten, en dat kennis heeft van de specifieke opleidingsnoden van en opleidingsmogelijkheden voor onderhoudspersoneel. Zonder de functie zelf af te stoten werd een beroep gedaan op een manager teneinde de efficiëntie te verhogen.

De vraag naar de kerntaken wordt momenteel binnen het ministerie zelf ook gevoerd voor andere domeinen, met name:

- de informatica ;
- de juridische functie, inclusief overheidsopdrachten ;
- de drukkerij ;
- de vertaaldienst.

Wat bijvoorbeeld informatica betreft, kan immers de vraag worden gesteld of een instelling – of zelfs meer algemeen om het even welk bedrijf – met zijn of haar specifieke opdrachten zelf bij machte is om, zelfs met bevoegd personeel, de snelle evoluties op technologisch vlak zowel inzake hardware als inzake software te volgen en toe te passen voor eigen ontwikkelingen.

Hetzelfde geldt voor bijvoorbeeld de sector van drukwerken en publikaties waar eveneens steeds meer gesofisticeerde informaticatoepassingen hun plaats vinden: is het mogelijk met een eigen drukkerij deze evoluties te volgen ?

Op initiatief van het college van secretarissen-generaal werd een interdepartementale werkgroep opgericht om het probleem te onderzoeken. De opdracht van deze werkgroep is nog niet beëindigd, zodat het momenteel voorbarig zou zijn speculaties te maken over de verwachte resultaten of adviezen.

Belangrijk is evenwel dat de discussie gevoerd wordt, ook binnen de schoot van het ministerie zelf, wat volledig kadert binnen de cultuur van het opnemen van verantwoordelijkheid.

HOOP

In 1993 werd gestart met het project HOOP, wat staat voor "homogene organisatie- en ontwikkelingsplannen". Dit project verliep in twee fasen:

- een eerste fase die de doelstellingenanalyse, het opmaken van een procesplan en het uitwerken van een nieuwe organisatiestructuur voor het ministerie omvatte ;

- een tweede fase met het voortzetten van het procesplan voor het departement Leefmilieu en Infrastructuur, de uitbouw van een methodologie voor een personeelsplan, het ontwerpen van informatiestuurplannen, en tenslotte de opmaak van implementatieplannen voor de overgang van de vroegere naar de nieuwe situatie.

De opmaak van een personeelsplan zelf werd uitgesteld. Eerst moet er duidelijkheid zijn over de kerntaken, moeten alle processen zijn uitgewerkt, moeten procedures en regelgeving zijn herzien en moeten de informatiestuurplannen zijn

beëindigd. Pas daarna kunnen in functie hiervan de personeelsbehoeften worden bepaald.

De oorspronkelijke opdracht werd bovendien uitgebreid met een project van managementondersteuning, voornamelijk gericht op de nieuwe afdelingshoofden die de opdracht hadden hun afdeling uit te bouwen en het PLOEG-concept in te voeren.

Voor 1996 zullen de inspanningen van het lijnmanagement zich maximaal concentreren op:

- de doorvoering van de procesplannen en de implementatie ervan ;
- de herziening van procedures en regelgeving ;
- het terugplooiën op de kerntaken.

Wat de procesimplementatieprojecten betreft, wordt er gekozen voor een gedifferentieerde aanpak waarbij de te implementeren processen volgens welbepaalde criteria worden geselecteerd, namelijk:

- de nood aan zichtbare resultaten voor de externe klant binnen een bepaalde tijd (ongeveer 1 jaar) ;
- de beperktheid van mensen en middelen onder andere wat de ondersteuning betreft ;
- de verschillende graad van maturiteit in de organisatie die onvoldoende garandeert dat in alle entiteiten in beperkte tijd op grondig wijze zichtbare resultaten kunnen worden voortgebracht ;
- de grondigheid waarmee deze projecten moeten worden doorgevoerd, wat hun arbeidsintensief karakter verklaart ;
- de uitdaging voor de politieke en administratieve top om deze operatie beheersbaar en effectief te houden, voornamelijk wat het vermijden van overbelasting van de besluitvormingskanalen betreft.

Hoewel het contract met de firma Andersen Consulting ten einde loopt einde 1995, is inmiddels echter duidelijk dat, gelet op het bovenstaande, ook in 1996 voor zowel de leidend ambtenaren als de afdelingshoofden nog verdere ondersteuning nodig zal zijn, waarbij verder een beroep gedaan zal moeten worden op externe consultants. De uiteindelijke doelstelling is immers niet alleen dat de veranderingsprocessen een merkbaar resultaat hebben binnen het ministerie zelf – wat nu reeds het geval is – maar vooral dat ze naar het ruime publiek toe op korte termijn een positief effect zouden ressorteren.

De inbreng van externen in de ondersteuning van de afdelingshoofden bij de uitbouw van hun afdeling zal echter geleidelijk moeten worden overgenomen door de interne projectleden, namelijk: de respectieve directeuren-generaal en de departementale coördinatoren die hiervoor inmiddels al heel wat kennis en ervaring hebben opgedaan. Overigens zal deze ondersteuning in de toekomst niet meer systematisch worden georganiseerd, maar zal ze eerder op vraag van de betrokkenen gebeuren.

De ondersteuning van de leidend ambtenaren bij het strategisch veranderingsbeheer door interne projectleden daarentegen zou door de hiërarchisch ondergeschikte positie van deze laatsten kunnen worden afgeremd, zodat het wenselijk is hiervoor verder een beroep te blijven doen op externe consultants.

Human resources management

In 1996 zal ook het al eerder in gang gezette personeelsbeleid, als element en pijler van het geheel van veranderingsprocessen, worden voortgezet. Dit human resources beleid omvat zelf ook meerdere aspecten.

Prestatiemanagement

Naar aanleiding van de invoering van een nieuw evaluatiesysteem binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap werd ook het prestatie-management ingevoerd, aangeduid door middel van het letterwoord PLOEG dat staat voor een cyclus van: Plannen, Leiding geven en Opvolgen, Evalueren en waarderen (of Gewaardeerd worden).

Binnen deze cyclus worden werkafspraken gemaakt (planning), opgevolgd en gestuurd. De resultaten worden na verlopen termijn geëvalueerd om vandaaruit tot een waardering te komen, niet louter op het pecuniaire maar ook op het sociale vlak.

In de loop van 1995 werd de planningsfase een eerste maal volledig doorlopen. Hierbij werd voor iedereen een functiebeschrijving opgesteld.

Begin 1996 zal dan voor het hele ambtenarenkorps een eerste evaluatie doorgaan. Voor de evaluatie van de topambtenaren zal, zoals in het Vlaams personeelsstatuut is bepaald, een gespecialiseerd extern bureau de evaluatie voorbereiden en begeleiden.

Het evaluatie-proces zal jaarlijks worden hernomen, hoewel hierin ook accentverschuivingen kunnen voorkomen. Zo is de aandacht tot nu toe vooral uitgegaan naar de individuele prestaties van elke ambtenaar afzonderlijk. Waar dit relevant is, kunnen in de toekomst ook meer teamresultaten in aanmerking worden genomen.

Er moet echter altijd in acht worden genomen dat PLOEG geen doelstelling op zich is, maar een instrument dat dient te worden "gebruikt" om de doelstellingen die op politiek en administratief niveau worden gesteld concreet te verwezenlijken. Het mag dus geen bureaucratisch systeem worden. De ietwat strenge regels die nu nog worden gehanteerd om het systeem ingang te doen vinden, zullen op termijn moeten worden versoepeld, zodat het proces kan evolueren naar een bepaling en evaluatie van doelstellingen in functie van meer algemene principes, met als overkoepeling het responsabiliseringsprincipe. In de mogelijkheden hiertoe moeten evenwel statutair worden voorzien, zodat eerst moet worden onderzocht in welke mate het algemene principes KB hiertoe al dan niet belemmeringen inhoudt.

Mobiliteitsbeleid

Om diverse redenen zal ook werk moeten worden gemaakt van een degelijk mobiliteitsbeleid.

Een eerste uitgangspunt hiertoe wordt gevormd door de doorgevoerde reorganisatie van het ministerie waarbij de organisatiestructuur afgevlakt en het aantal formeel-hiërarchische niveaus verminderd werd. Hierdoor zijn er uiteraard minder verticale doorstroommogelijkheden, waarbij erkend moet worden dat dit tijdelijk voor een aantal ambtenaren demotiverend kan werken. In heel wat van deze gevallen echter kunnen horizontale uitwijkmogelijkheden naar voor hen interessante betrekkingen een even grote aantrekkingskracht uitoefenen als verticale bevordering. In deze context betekent

werken aan horizontale mobiliteit tevens werken aan het gemotiveerd houden van het personeel.

Ten tweede, zal uit de geplande evaluaties zeker blijken dat sommige ambtenaren beter zouden presteren en zichzelf ook beter zouden voelen in een andere situatie. Mobiliteit betekent hier het invoegen van "de juiste man of vrouw op de juiste plaats" wat ontegensprekelijk bijdraagt tot het verwezenlijken van de doelstellingen van het ministerie.

Ook om budgettaire redenen ligt het voor de hand dat voor de invulling van een betrekking eerst de interne arbeidsmarkt maximaal zou worden geëxploiteerd alvorens over te gaan tot externe wervingen. Eens het personeelsplan zal zijn uitgewerkt kan immers eventueel blijken dat in bepaalde afdelingen overtallen of overtollige personeelsleden aanwezig zijn die nochtans over de nodige capaciteiten en interesses beschikken om in andere afdelingen met een tekort aan personeel ingezet te worden. Het ware in die omstandigheden onverantwoord om iedereen in zijn functie te laten, ook al zou deze op termijn uitdovend zijn, en tegelijkertijd bijkomend personeel via externe wervingen in dienst te nemen.

Ten slotte moet er rekening mee worden gehouden dat ingevolge wijzigende maatschappelijke situaties het ministerie andere en nieuwe taken kan toebedeeld krijgen. Om hierop soepel te kunnen inspelen is het nodig onmiddellijk een beroep te kunnen doen op al aanwezige ambtenaren, die beter dan nieuw aangeworvenen de structuur en werking van het ministerie kennen maar die, als voorwaarde om hun onmiddellijk inzetten te kunnen realiseren, uiteraard voldoende flexibel en polyvalent moeten zijn.

Vormingsbeleid en loopbaanontwikkeling

Vorming speelt een belangrijke rol bij de ontwikkeling van het personeelsbeleid en moet daar dan ook worden en blijven op afgestemd.

Aangezien de eerste evaluatiefase in het kader van PLOEG zoals vermeld voorzien is in januari-februari 1996, wordt momenteel aan alle ambtenaren die als evaluator moeten fungeren een aangepaste vorming aangeboden. Vermits PLOEG geen éénmalig maar een jaarlijks terugkerend proces is, zullen ook de vormingsinspanningen voortdurend behouden moeten blijven, enerzijds om de al bereikte effecten niet opnieuw te laten afzakken maar integendeel op peil te houden en zelfs systematisch te verbeteren, anderzijds omwille van de voortdurende wisselingen die zich in een personeelsbestand voordoen en de daaruit voortvloeiende nood om regelmatig nieuwe mensen een vorming tot evaluator aan te bieden.

Bovendien zal niet alleen de evaluatie-attitude (dus de vraag: hoe treed ik op als evaluator ?) aan bod moeten komen. Vorming zal ook moeten inspelen op de ontwikkelingsgerichte doelstellingen die iedereen jaarlijks tijdens de planningsfase voor zichzelf stelt en op basis waarvan opleidingsbehoeften gedetecteerd kunnen en moeten worden. Op die manier kan door vorming de evaluatiecyclus continu worden begeleid en opgevolgd.

De ambtenaren moeten echter niet alleen in hun huidige functie een permanente opleiding krijgen, maar moeten ook worden voorbereid op eventuele nieuwe taken binnen dezelfde of een andere entiteit. Vorming tot polyvalente en flexibel inzetbare ambtenaren speelt hierbij een zeer belangrijke rol.

Vorming zal dus moeten bijdragen tot een algemene loopbaanontwikkeling, waarbij de klemtoon niet zozeer verlegd

maar uitgebreid wordt van algemene "standaard"-opleidingen die gericht zijn op een breed publiek (zoals de klassieke opleidingen in de gestandaardiseerde informaticapakketten) naar opleidingen, afgestemd op de individuele ambtenaar, en vooral naar totale persoonsontwikkeling waarbij niet alleen kennis en kunde binnen de huidige functie van belang zijn maar ook attitudes, flexibiliteit en polyvalentie centraal komen te staan.

Naast het inhoudelijke aspect van de vorming zal verder aandacht moeten gaan naar de methodiek en naar de inschaakelmogelijkheden van nieuwe technologische hulpmiddelen.

Inzake methodieken kan worden gewezen op het belang van onder andere:

- "just in time" leren: dit betekent dat de leermiddelen op de juiste plaats en het juiste ogenblik beschikbaar moeten zijn. Het heeft bijvoorbeeld geen zin opleiding in een bepaald informaticapakket aan te bieden aan ambtenaren waarvoor dit pakket nog niet op hun personal computer geïnstalleerd is of die zelfs nog geen PC beschikbaar hebben. Het aanbieden van een technologisch hulpmiddel en de opleiding in het gebruik ervan moeten goed getimed verlopen ;

- gedifferentieerd leren: het aanpassen van inhoud, leerstijl en tempo aan de specificiteit van de groep of zelfs van het individu ;

- het aanbieden van zelfstudiepakketten.

Met betrekking tot nieuwe technologische hulpmiddelen kan bijvoorbeeld worden verwezen naar de mogelijkheden die informaticanetwerken te bieden hebben. Ook de al aangehaalde specifieke vorming voor het onderhoudspersoneel van de DAB-schoonmaak in het kader van de uitbesteding van de managersfunctie aan een gespecialiseerde externe firma mag hieronder worden gerangschikt .

Selectieprocedures

Zoals al vermeld in het kader van het mobiliteitsbeleid dienen externe wervingsprocedures te worden voorafgegaan door een prospectie van de interne arbeidsmarkt. Dit principe is al gerealiseerd geworden bij bijvoorbeeld de invulling van de herziene personeelsformatie van de administratie externe betrekkingen, waarbij eerst een mutatieperiode werd doorgevoerd en enkel voor de overige functies een beroep werd gedaan op externe wervingen.

Ongeacht de geprosecteerde arbeidsmarkt – intern of extern – is het van belang gericht te werven. Dit betekent dat er een duidelijke omschrijving moet zijn van de functie en van de vereiste kwalificaties, zodat de selectieprocedure hierop kan worden afgestemd. Dit wordt momenteel al gerealiseerd door, vertrekkend van de uitgebreide functiebeschrijvingen die in het kader van het PLOEG-concept worden opgesteld, een beknopte omschrijving op te stellen waarin de permanente functietekens zijn opgenomen.

Programma-management

Uit het voorgaande mag duidelijk worden dat de onderscheiden elementen uit de veranderingsprocessen steeds meer op elkaar worden afgestemd. Het gaat niet om los van elkaar staande initiatieven, aanpassingen of projecten – om het even of deze grootschalig of kleinschalig worden opgevat – maar om een geheel van in elkaar grijpende veranderingen die in hun onderlinge samenhang moeten leiden tot het effectief en

op een efficiënte wijze bereiken van de uiteindelijke klantgerichte doelstellingen van het ministerie.

Begroting

Het voorafgaande betoog had voornamelijk tot doel een globaal beeld te geven van het ambtenarenbeleid dat momenteel gevoerd wordt en dat een voortzetting is van een proces dat reeds enkele jaren geleden op gang is gebracht.

Heel wat aspecten hiervan zijn al geheel of ten dele gerealiseerd. Minister-vice-president Luc Van den Bossche denkt hierbij aan de reorganisatie van de schoonmaakfunctie, de globale reorganisatie van het ministerie, de invoering van een nieuw statuut, de uitwerking van een prestatie management en het PLOEG-concept, begeleidende vorming voor de verschillende fasen van dit PLOEG-concept, invoering van zelfstudiepakketten, een aanzet tot "just in time" leren en tot de selectie op basis van functiebeschrijvingen. Het zal er vooral op aankomen deze initiatieven voort te zetten, op te volgen en verder uit te bouwen.

Andere aspecten moeten nog hun eerste toepassing kennen of zelfs nog eerst worden onderzocht. Dit is onder meer het geval voor de evaluatiefase uit het PLOEG-concept, voor het mobiliteitsbeleid, voor de bepaling van de kerntaken.

De uitwerking van het gevoerde beleid kan gebeuren binnen de bestaande kredieten. Volledigheidshalve wordt hiervan een overzicht gegeven.

Wedden van het personeel

		(in miljoenen franken)	
Basisallocatie uitgavenbegroting		Krediet 1995	Krediet 1996
11.03	wedden en toelagen voor het personeel ; pensioenen en pensioenbijdragen voor oudpersoneelsleden	12.449,5	12.623,1
11.04	tijdelijke verhoging van het contractueel personeel voor de dringende behoeften van de planologische dienst van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap	8,4	0,0
11.05	uitgaven voor wervings- en vervangingswervingsplan	179,8	89,0
11.06	wedden en toelagen voor het personeel van de regionale luchthavens	188,7	188,7
Totaal		12.826,4	12.900,8

Deze basisallocaties omvatten de wedden van alle personeelsleden van het ministerie, ongeacht hun statuut, met uitzondering van deze van het loodswezen die voorzien zijn op een afzonderlijk programma 64.2, en van bepaalde categorieën van contractueel personeel dat voor de specifieke werking van sommige diensten met afzonderlijk beheer door deze diensten zelf kan worden aangeworven.

De stijging van de totaliteit van de weddekredieten ten opzichte van 1995 is voornamelijk te wijten aan de overname van kredieten die vorig jaar elders in de begroting ingeschreven waren:

– zoals al vermeld zullen 51 personeelsleden die de facto geen onderhoudswerk verrichten worden onttrokken aan de DAB Schoonmaak, zodat ook hun budgettaire last ten belope van 38,6 miljoen frank vanaf 1996 terug op basisallocatie 11.03 moet worden voorzien ;

– bovendien werd bijkomend in 33,4 miljoen frank voorzien voor de werving van contractuele personeelsleden met een tijdelijke opdracht: 26 bedieners van beweegbare kunstwerken op waterwegen (sluizen en bruggen), 2 onderzoekers voor een studieopdracht in het kader van het Sigmoplan en 1 onderzoeker voor een overeenkomst afgesloten tussen het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudiën en de federale overheid. Hiervoor worden budgettaire compensaties genomen op de activiteitenprogramma's.

Deze elementen buiten beschouwing gelaten, vertonen de weddekredieten ten opzichte van vorig jaar een daling ingevolge de lopende neutralisatie van de meerkost die is voortgevloeid uit de algemene salarisschaalherziening. Zoals bekend, heeft de Vlaamse regering beslist om deze meerkost terug te winnen zonder ontslagen maar door, gespreid over een periode van vijf jaren, een beperking door te voeren op de vervanging van personeel dat op natuurlijke wijze afvloeit. In het kader hiervan werd, evenals de vorige jaren, op basisallocatie 11.05 slechts in kredieten voorzien voor een gereduceerd en vertraagd vervangingsplan. Op deze wijze moet de neutralisatie volledig volgens planning gerealiseerd zijn tegen 1998.

Binnen het geheel van de weddekredieten werd de weddelast voor het contractueel personeel van de planologische dienst niet weggelaten, maar om praktische redenen overgebracht van basisallocatie 11.04 naar basisallocatie 11.03.

Werkingsmiddelen

		(in miljoenen franken)	
Basisallocatie uitgavenbegroting		Krediet 1995	Krediet 1996
12.01	algemene werkingskosten met uitsluiting van huurgelden, vorming en informatica	1.497,3	1.441,3
12.08	allerhande uitgaven in verband met de vorming en opleiding van ambtenaren van de Vlaamse Gemeenschap	137,3	139,1
12.09	uitgaven in verband met human resources management en organisatie-ontwikkeling en reorganisatiestudies	46,1	46,7
12.38	werkingskosten informatica, inclusief ontwikkelingskosten	829,7	842,1
34.02	schadevergoeding aan derden waarvoor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest op grond van de artikelen 1382, 1383 en 1384, derde lid van het burgerlijk wetboek aansprakelijk zijn krachtens een vonnis of arrest of krachtens een minnelijke schikking	38,1	38,8
Totaal		2.548,5	2.508,0

Het totaal bedrag aan kredieten voor diverse werkingskosten is, mits aanpassing aan de verwachte inflatiegraad, op een vrijwel constant niveau gebleven. Wel zijn er enkele verschuivingen doorgevoerd zonder weerslag op de totaliteit van de begroting.

Zo werden middelen van de basisallocatie 12.01 overgebracht naar de basisallocaties en het programma voor gebouwen.

De kredieten ingeschreven onder de basisallocaties 12.08 en 12.09 dienen vrijwel uitsluitend voor de realisatie van de supra vermelde algemene beleidsinitiatieven. Deze doelstellingen kunnen immers slechts gedeeltelijk worden verwezenlijkt met eigen personeel. Zoals al vermeld dient aanvullend een beroep te worden gedaan op externe consultants, waarbij echter altijd als regel wordt gehanteerd dat tegelijkertijd een kennisoverdracht moet tot stand gebracht worden naar het eigen personeel.

Vermogensaankopen

(in miljoenen franken)		
Basisallocatie uitgavenbegroting	Krediet 1995	Krediet 1996
74.01 aankopen van meubilair, materiaal, wagens	156,1	158,7
74.05 vermogensaankopen informatica	416,7	225,4
Totaal	572,8	384,1

Op de kredieten voor vermogensaankopen inzake informatica werd 200 miljoen frank ingeleverd als bijdrage in de begrotingsinspanningen. Doordat de kredieten van het jaar 1995 niet volledig zullen worden benut en een decreetsbepaling in het tweede aanpassingsblad bij de algemene uitgavenbegroting voor 1995 voorziet in de overdracht van de overblijvende middelen naar de begroting voor 1996, hoeft de doorgevoerde vermindering niet te leiden tot een beperking van de inspanningen om de ambtenaren te voorzien van degelijke hardware.

Dotatie aan de DAB Schoonmaak

Supra werd al uitvoerig uiteengezet hoe de dotatie, die voor 1996 vastgesteld is op 290,1 miljoen frank, is samengesteld en waarvoor ze wordt aangewend.

Sociale dienstverlening

De subsidie aan de sociale dienst voor het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap wordt, met een stijging van 28 naar 31 miljoen frank, voor het eerst sedert jaren aangepast aan de prijzenevolutie, dit om te voorkomen dat een status quo inzake kredieten zou leiden tot een afbouw van de sociale dienstverlening aan het personeel van het ministerie en van de Vlaamse openbare instellingen.

Dotaties aan de Vlaamse Landmaatschappij ten behoeve van het ondersteunend centrum GIS-Vlaanderen

(in miljoenen franken)		
Basisallocatie uitgavenbegroting	Krediet 1995	Krediet 1996
41.44 werkingsdotatie	12,0	12,0
61.44 vermogensdotatie	10,0	10,0
Totaal	22,0	22,0

II. BESPREKING

De heer John Taylor vraagt of er een beleidsbrief Ambtenarenzaken zal worden opgesteld.

Minister-vice-president Luc Van den Bossche antwoordt dat hij een beleidsbrief zal opmaken als de commissie dit wenst.

De commissie stemt erin toe om een beleidsbrief te bespreken.

De heer John Taylor meent onder meer met betrekking tot de dienst met afzonderlijk beheer Schoonmaak dat het oorspronkelijk niet vast stond dat een aantal taken gingen worden afgestoten. Eigenlijk was het de bedoeling om dat te onderzoeken.

Minister-vice-president Luc Van den Bossche noemt de schoonmaak een vooruitgeschoven story. Voor de schoonmaak heeft de Sema-groep indertijd de opdracht gekregen om de activiteiten door te lichten. Uit de doorlichting bleek dat het ministerie quasi niet in staat was om de schoonmaak te organiseren. Intern is toen beslist tot een vorm van reorganisatie. Daarbij werd beseft dat het ging om een zeer kwetsbare groep. Toen is er een zeer specifieke oplossing uitgewerkt waarmee de vakbonden zich trouwens akkoord hebben verklaard. De schoonmakers en schoonmaaksters blijven personeel van de Vlaamse Gemeenschap. In de Vlaamse Gemeenschap is het afdelingshoofd logistiek belast met het beheer van de dienst met afzonderlijk beheer Schoonmaak. Voor dit beheer wordt het afdelingshoofd bijgestaan door het management dat is ingehuurd bij een externe firma. Op die manier werd vermeden dat er een sociaal-probleemsituatie ontstond. In managementtermen wordt nu gesteld dat die situatie misschien niet op extreme wijze moet worden geformuleerd. Toen de beslissing viel was er in elk geval een extreme situatie waarbij men de schoonmaakactiviteiten wou situeren voor en na de normale arbeidsuren. Nu blijkt dat de grote schoonmaakfirma's een verloop van meer dan 100 percent per jaar kennen omwille van de sociale problemen die gepaard gaan met dergelijke arbeidsregeling. De arbeidsregeling bij de dienst met afzonderlijk beheer Schoonmaak is niet zo extreem en heeft het akkoord van de vakbonden. Er is nu een meer en meer rationele organisatie. Het betreft evenwel geen specifiek outsourcing. Het betreft een ad hoc-oplossing die, voor zover bekend, nergens anders voorkomt.

Voor de vier andere domeinen (informatica, juridische dienst, drukkerij en vertaaldienst) is dan de opdracht gegeven om te onderzoeken of men die moet outsourcen en in welke mate men die moet outsourcen. Wat informatica betreft, gaan meer en meer bedrijven over tot outsourcen. Daarbij rijst de vraag wat men nog binnen het eigen bedrijf houdt. Totaal outsourcen betekent dat men een 100 percent-afhankelijkheid inschrijft. Dat kan niet. Als men iets intern wil behouden, bijvoorbeeld het sturingsapparaat, dan moet men heel goed definiëren wat dit betekent in termen van mensen, enzovoort. In een aantal buitenlandse gevallen heeft men ook het

personeel in een outsourcing betrokken. Een eerste tussentijds verslag, over informatica, zal eind december worden opgesteld.

De heer John Taylor vraagt op basis waarvan beslist werd tot het onderzoeken van de vier domeinen: informatica, juridische dienst, drukkerij en vertaaldienst.

Minister-vice-president Luc Van den Bossche antwoordt dat, wat de informatica betreft, er niet echt slecht, maar ook niet echt goed gepresteerd is. Bij een analyse van waar de fouten liggen, spelen ongetwijfeld menselijke factoren een rol. De vraag is toch of men de informatica structureel aan kan.

Bij de drukkerij is de vraag bijna identiek. De Vlaamse Gemeenschap kan niet echt investeren in een drukkerij op niveau. Wel kan men onderzoeken welk soort drukwerk men gebeurlijk nog zelf kan doen. Vermoedelijk zal het advies zijn dat drukwerk waarvan de kost infrastructureel klein is nog zelf kan worden uitgevoerd.

De vertaaldienst is helemaal geen succes, vooral als het opdrachten zijn buiten het vertalen van gewone regelgeving.

Wat de overheidsopdrachten betreft : toen men is overgegaan tot een volledig hernemen van de procedure inzake informaticaopdrachten, is er een juridische begeleiding geweest door professor D'Hooghe (KUL). Dit is een succesverhaal geweest. De grote aanbestedingen worden zo complex dat ze nog moeilijk door ambtenaren kunnen worden uitgewerkt. Ambtenaren kunnen de graad van specialisatie niet halen die men buitenshuis kan huren.

Als men overgaat tot outsourcen moet er dus zeker goede juridische begeleiding zijn. Dan is er ook de garantie dat alles juridisch correct is verlopen. Ook de evaluatiecommissie die moet adviseren over de inschrijvers, moet op zijn minst gemengd intern – extern zijn, zodat er maximale garanties zijn dat het een goed proces is.

De wetgeving op de overheidsopdrachten is ingewikkeld en evolutief, met allerlei interpretaties van onder meer de Raad van State. Men kan ambtenaren niet verwijten dat ze ter zake geen topspecialist zijn. Dan kan beter worden onderzocht of de benodigde kennis niet kan worden ingehuurd. De vraag is dan tot waar men met eigen diensten juridisch advies kan verstrekken. Het antwoord hangt deels af van de mensen die voorhanden zijn. In onderwijs zal bijna nooit extern juridisch advies moeten worden gevraagd, omdat er een ambtenaar beschikbaar is die briljant is inzake onderwijsrecht.

De vier domeinen lagen dus voor de hand. Daarbij kan men de vraag stellen of dat kerntaken zijn of niet.

De heer John Taylor wijst erop dat er een veelvuldig beroep wordt gedaan op externe studie bureaus. Dit kan positief zijn. Toch gebruiken die bureaus heel dikwijls de administratie om hun opdrachten uit te voeren.

Minister-vice-president Luc Van den Bossche antwoordt dat sommige zaken samen moeten worden uitgevoerd als er in de opdracht staat dat er kennisoverdracht moet zijn. Het diepteonderzoek naar het ervaren van de veranderingen in de verschillende niveaus van de administratie is een soort onderzoek dat de administratie op termijn zelf moet kunnen uitvoeren. In de opdracht ter zake wordt uitdrukkelijk vermeld dat er overdracht van kennis moet zijn. Om die kennisoverdracht te organiseren moeten er uiteraard ambtenaren bij worden betrokken.

Af en toe lukt de kennisoverdracht niet, zodat men verplicht is de externe consultant voort te laten werken.

Behoudens in zeer specifiek gevallen heeft het geen zin om de overdracht van know how niet als een belangrijk element te beschouwen.

De vraag zal heel specifiek worden gesteld in verband met de audit. Er is een discussie over de auditfunctie. De minister-vice-president is voorstander van een auditfunctie. De grote vraag is of men dit met internen dan wel met externen gaat organiseren. Inzake audit slagen de meest resistente personen erin om dit tien jaar te doen. Die zijn op de markt echter zeer zeldzaam. Door de band, op wereldschaal bekeken, houdt men audit maar vijf jaar uit. Het betreft immers een moorddadige job. Als men een echte auditfunctie door ambtenaren van de administratie laat uitvoeren, zelfs al zijn ze daarin goed, en ze moeten na vijf jaar terug hun plaats in de administratie innemen, ontstaat een heel moeilijke situatie. Als ze hun auditfunctie goed gedaan hebben, zijn die ambtenaren gedurende vijf jaar inspecteur van financiën in het kwadraat geweest. Een auditor kan immers op een onverwacht ogenblik bij een secretaris-generaal binnenvallen en diens bureau volledig onderzoeken.

Men moet aanvaarden dat men voor een aantal zaken een beroep doet op externen. Ook privé-bedrijven doen dit. Het is onmogelijk om alle wijsheid binnen eigen bedrijf te hebben.

III. STEMMINGEN

Het amendement van de Vlaamse regering dat ertoe strekt om de begroting van de dienst met afzonderlijk beheer Schoonmaak te vervangen wordt indicatief aangenomen met 6 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Het gedeelte ambtenarenzaken van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1996 wordt indicatief aangenomen met 6 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Met dezelfde stemuitslag verklaart de commissie dat het gedeelte ambtenarenzaken uit de administratieve begroting in overeenstemming is met de inhoud en de doelstellingen van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting.

DEEL 3 : GELIJKE-KANSENBELEID

I. INLEIDING DOOR MEVROUW ANNE VAN ASBROECK, VLAAMS MINISTER VAN BRUSSELSE AANGELEGENHEDEN EN GELIJKE-KANSENBELEID

Minister Anne Van Asbroeck verklaart dat het programma 11.40 (gelijke-kansenbeleid) een krediet van 46,5 miljoen frank behelst.

Met de toegekende middelen wil minister Anne Van Asbroeck een aantal aandachtspunten realiseren :

- het doorbreken van traditionele rollenpatronen en sexespecifieke waarden en normen in het onderwijs ;
- projecten alternerend leren en werken in samenwerking met de minister van Onderwijs ;

– de verbetering van de kansen op de arbeidsmarkt, omdat in het gelijke-kansenbeleid de tewerkstelling en arbeid van vrouwen een van de aandachtspunten moet zijn. Er moet een gecoördineerd arbeidsmarkt- en sociaal beleid komen. Vrouwen kunnen dikwijls niet op de arbeidsmarkt terecht omdat ze bepaalde voorwaarden niet terug vinden zoals bijvoorbeeld het gebrek aan kinderopvang of informatie daarover. Het is de bedoeling om in, samen met de VDAB, daar iets aan te doen via informatiecampagne.

Ook inzake het sensibiliseren van werkgevers is het de bedoeling om samen met de VDAB een project op te zetten om meer aandacht te hebben voor de aanwerving in het bedrijf van vrouwen, migranten, personen met een handicap.

Beeldvorming in de Vlaamse televisieproducties is ook een van de aspecten die aan bod komen. Het is de bedoeling om een studie op te zetten om na te gaan hoe de beeldvorming is, hoe ze over komt en wat er eventueel aan scheelt. Met dat onderzoek kan men dan naar de verschillende doelgroepen werken om hen aan te zetten naar de produktiehuizen, schrijverscollectieven en castingbureaus toe te gaan om te tonen hoe ze de zaken beter zouden aanpakken.

De positie van de beoogde doelgroepen in het kunstland- schap verbeteren is eveneens een project dat lopend is. Het gaat hier niet enkel om beeldvorming., maar ook over het feit dat in de kunstwereld vrouwen worden weggemoffeld. Er zijn projecten lopende (Gynaika) waarmee de aandacht wordt ge- vestigd op vrouwen-kunstenaars.

De 46,5 miljoen frank slaan op de eigen middelen waarover minister Anne Van Asbroeck beschikt. Daarnaast zijn er nog middelen waarover er in samenwerking met andere ministers kan worden beschikt en die op hun respectieve begroting staan.

II. BESPREKING

De heer John Taylor vraagt hoeveel van het programma van 46,5 miljoen frank voor studies wordt bestemd.

Minister Anne Van Asbroeck antwoordt dat het gaat om een bedrag van ongeveer 4 miljoen frank. Sommige studies worden opgezet in samenwerking met wetenschappelijke onder- zoeksinstellingen.

De heer John Taylor vraagt enige verduidelijking omtrent de besteding van de voor projecten bestemde gelden.

Minister Anne Van Asbroeck antwoordt dat het project al- ternierend leren een van de belangrijkste projecten is dat samen met de minister van Onderwijs zal worden uitgevoerd. Het gaat over de doorstroming van migrantenmeisjes naar het hoger onderwijs. Het probleem blijft bestaan dat migran- tenmeisjes die goede resultaten op school behalen niet door- stromen naar het hoger onderwijs. In de vorige legislatuur is daarrond al een project geweest waarbij er een alternerende opleiding tot kleuterleidster werd gegeven.

Het is de bedoeling om de sectoren uit te breiden tot boek- houding, informatica en toerisme. Hier gaat behoorlijk wat geld naar toe, omdat opleiding en vorming basiselementen zijn voor emancipatie.

De heer John Taylor stelt vast, los van de bevoegdheden van minister Anne Van Asbroeck, dat er in opdracht van de Vlaamse regering zeer veel studies worden uitgevoerd.

Minister Anne Van Asbroeck antwoordt dat gelijke-kansenbeleid een volledig nieuw domein is. Er gebeuren inderdaad veel studies. Maar men weet nooit wat er allemaal naast elkaar gebeurd is en waar er coördinatie mogelijk is en waar men dan in Vlaanderen staat.

In het kader van de beeldvorming hoort men dikwijls be-
weren dat er veel studies uitgevoerd zijn. Het betreft dan
meestal wel Angelsaksische studies. Het is helemaal niet
zeker dat het beeld in Engeland hetzelfde is als in Spanje, De-
nemarken of Vlaanderen. Het beeld is sterk cultuurgebon-
den. Men moet echter het beeld zeer nauwkeurig kunnen be-
palen voor de regio waar men mee bezig is, dit is hier dus
Vlaanderen.

III. STEMMINGEN

Het gedeelte gelijke-kansenbeleid van het ontwerp van de-
creet houdende de algemene uitgavenbegroting van de
Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1996 wordt
indicatief aangenomen met 6 stemmen tegen 1 bij 1 onthou-
ding.

Met dezelfde stemuitslag verklaart de commissie bij indica-
tieve stemming dat het gedeelte gelijke-kansenbeleid uit de
administratieve begroting overeenstemt met de inhoud en de
doelstellingen van het ontwerp van decreet houdende de al-
gemene uitgavenbegroting.

De verslaggever,

Mieke VAN HECKE

De voorzitter,

Johan SAUWENS
